

Sygn. akt IV CSK 201/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku J.B. i R.B.
przy uczestnictwie P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy J.B. i R.B. oparli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 grudnia 2016 r., wydanego w sprawie o ustanowienie służebności, na podstawie naruszenia art. 305¹, art. 305⁵ § 2 k.c. oraz art. 287 k.c. w zw. z art. 305⁴, art. 305² § 1 k.c., art. 227, art. 278 § 1 i art. 233 § 1 k.p.c. (skarżący wprost tej ostatniej ustawy nie powołali, ale wskazuje na nią treść zarzutów). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawcy uzasadnili występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie: „czy w przypadku ustanawiania służebności przesyłu na działkach zabudowanych budynkiem mieszkalnym do wyliczenia wynagrodzenia za to ustanowienie służebności należy przyjmować wartość samego gruntu, czy też

wartość całości nieruchomości wraz z zabudową, w szczególności w zakresie wyliczenia spadku wartości nieruchomości stanowiącej składnik wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu?”. Za przyjęciem skargi do rozpoznania przemawia - zdaniem skarżących - także oczywista zasadność skargi. Wskazali, że nie oznaczono terenu, w jakim uczestnik miał wykonywać ustanowioną służebność. „Integralnym elementem orzeczenia nie uczyniono opinii biegłego geodety w tym zakresie. Opisowe określenie zakresu służebności poprzez wskazanie szerokości strefy kontrolowanej i bez oznaczenia tego terenu jest niewystarczające (...). Czyni to zaskarżone orzeczenia (...) w sposób jednoznaczny i oczywisty wewnątrznie sprzecznymi i w sposób rażąco naruszającymi art. 287 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. i art. 305² § 1 k.c.”.

Na wstępie należy zauważyć, że wnioskodawcy wadliwie sformułowali jedną z podstaw kasacyjnych, obejmując nią łącznie przepisy postępowania i przepisy z zakresu prawa materialnego, bez sprecyzowania formy naruszenia. Nieprawidłowo także został skonstruowany wniosek skargi o „zmianę zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji”. Jedynie w drodze życzliwej interpretacji można przyjąć, że skarga spełnia konstrukcyjne wymaganie przewidziane w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli zachodzi (przynajmniej) jedna z wymienionych w tym przepisie przyczyn, co powinno zostać wykazane i należycie uzasadnione przez skarżącego (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Warunki, jakim powinno odpowiadać prawidłowe uzasadnienie wniosku zostały wszechstronnie wyjaśnione w ustabilizowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Skuteczne powołanie się na przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., czyli na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga precyzyjnego sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, wskazania przepisu stanowiącego podstawę jego powstania, zaprezentowania argumentacji prawnej przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu. Zagadnienie to ponadto powinno

być „istotne” ze względu na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa.

Uzasadnienie wniosku zawarte w skardze wnioskodawców nie czyni zadość tym wymaganiom.

Postawionego przez skarżących pytania nie można zakwalifikować jako istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Stanowi ono jedynie zmodyfikowaną postać jednego z podniesionych w skardze zarzutów. Skarżący, nie konkretyzując przepisu, na tle którego miało powstać zagadnienie, zakwestionowali metodę obliczania wysokości należnego im wynagrodzenia, skupiając się na przedstawieniu własnego poglądu, w opozycji do stanowiska Sądu. Nie przedstawili natomiast wymaganej argumentacji prawnej, zmierzającej do przekonania, że w sprawie pojawił się istotny, abstrakcyjny problem prawny, budzący poważne wątpliwości, który wymagałby wypowiedzi Sądu Najwyższego. Uszło uwagi skarżących, że nie jest rolą Sądu Najwyższego weryfikowanie prawidłowości podstawy faktycznej lub prawnej prawomocnych orzeczeń ani wyjaśnianie wszystkich możliwych wątpliwości, stanowiących nieodłączny element procesu orzekania (stosowania i wykładni prawa).

Należy też mieć na względzie, że sąd w każdej sprawie, ustalając wysokość należnego wynagrodzenia bierze pod uwagę konkretne okoliczności faktyczne; tak też było w sprawie rozpoznanej przez Sąd Okręgowy w S., który uwzględnił również fakt, iż skarżący nabyli nieruchomość z istniejącym już obciążeniem oraz że także oni korzystają z przyłącza do sieci gazowej przebiegającej przez ich nieruchomość.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania również nieskutecznie powołali się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku opartego na tej przyczynie wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia przepisów, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia i podstaw skargi, przy uwzględnieniu także, iż zakres badania sprawy w ramach przedsądu nie pozwala Sądowi Najwyższemu na ocenę zasadności zarzutów kasacyjnych. Z tego względu powołanie się na przesłankę oczywistej zasadności skargi nie może być powiązane z taką oceną,

lecz powinno się koncentrować na odrębnej argumentacji prawnej, zmierzającej do wykazania „oczywistości” w rozumieniu powołanego przepisu. Argumentacja powołana na uzasadnienie wniosku zawiera krytykę zaskarżonego orzeczenia, nie przekonując o zasadności skargi tak oczywistej, by wymagała rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Co więcej, oczywistą zasadność skargi wnioskodawcy łączyli z zarzutem niewyznaczenia pasa technicznego służebności, wykraczającego poza strefę kontrolowaną. Zważywszy, iż we wniosku o ustanowienie służebności przesyłu wnioskodawcy żądania takiego nie sformułowali oraz że kwestia określenia zakresu służebności nie była objęta zakresem zaskarżenia apelacją (zaskarżono rozstrzygnięcie jedynie w zakresie wysokości wynagrodzenia), ten aspekt sprawy nie mógł decydować o istnieniu podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.